

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34483
Nom	Patologia de l'aparell locomotor
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2021 - 2022

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1204 - Grau de Medicina	Facultat de Medicina i Odontologia	4	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1204 - Grau de Medicina	14 - Formación clínica humana III	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
ARTERO MORA, ARTURO	260 - Medicina
SILVESTRE MUÑOZ, ANTONIO	40 - Cirurgia

RESUM

Per a “Traumatologia i cirurgia ortopèdica” i Medicina de l'Aparell Locomotor el professor exposa els continguts, els mètodes i les tècniques per al desenvolupament dels coneixements i les habilitats que els alumnes han d'adquirir. En les classes pràctiques de “Traumatologia i cirurgia ortopèdica” i de “Medicina de l'aparell locomotor”, es realitzen seminaris de discussió, casos clínics, protocols diagnòstics i terapèutics, estudi de supòsits clínics, etc.

Entre les activitats formatives, s'inclouen pràctiques sobre tècniques terapèutiques bàsiques.

Així mateix, s'inclouen pràctiques per desenvolupar la capacitat de treball i de comunicació amb les noves tecnologies de la informació i de la comunicació i de cerca bibliogràfica.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1204 - Grau de Medicina

- Obtenir i elaborar una història clínica que continga tota la informació rellevant.
- Realitzar un examen físic i una valoració mental.
- Tenir capacitat per a elaborar un judici diagnòstic inicial i establir una estratègia diagnòstica raonada.
- Establir el diagnòstic, pronòstic i tractament, aplicant els principis basats en la millor informació possible i en condicions de seguretat clínica.
- Indicar la terapèutica més adequada dels processos aguts i crònics més prevalents, així com de les malalts en fase terminal.
- Plantejar i proposar les mesures preventives adequades a cada situació clínica.
- Adquirir experiència clínica adequada en institucions hospitalàries, centres de salut o altres institucions sanitàries, sota supervisió, així com coneixements bàsics de gestió clínica centrada en el pacient i utilització adequada de proves, medicaments i altres recursos del sistema sanitari.
- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica i biomèdica per a obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i sanitària.
- Saber utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en les activitats clíniques, terapèutiques, preventives i d'investigació.
- Organitzar i planificar adequadament la càrrega de treball i el temps en les activitats professionals.
- Capacitat per treballar en equip i mper relacionar-se amb altres persones del mateix o distint àmbit professional.
- Capacitat de crítica i autocrítica.
- Capacitat per comunicar-se amb collectius professionals daltres àrees.
- Reconeixement de la diversitat i multiculturalitat.
- Considerar ètica com a valor primordial en la pràctica professional.
- Tener capacitat de treballar en un context internacional.
- Conèixer la malaltia tumoral, el seu diagnòstic i maneig.

- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les patologies principals de l'aparell locomotor.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les patologies infeccioses principals en els diferents òrgans i aparells.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les patologies principals del sistema immune.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les patologies pediàtriques principals.
- Reconèixer les característiques de la patologia prevalent en l'ancià.
- Reconèixer, diagnosticar i orientar el maneig de les situacions de risc vital.
- Saber fer una anamnesi completa, centrada en el pacient i orientada a les diverses patologies, i interpretar-ne el significat.
- Saber valorar les modificacions dels paràmetres clínics en les diferents edats.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

1. Coneixement de les causes de la patologia de l'aparell locomotor i desenvolupament de la capacitat de promoure mesures preventives. Coneixement de les manifestacions clíniques de cada una de les patologies.
2. Capacitat per a la valoració clínica i diagnòstica de la patologia de l'aparell locomotor.
3. Capacitat d'orientar el tractament de les principals malalties de l'aparell locomotor per actuar en casos d'urgència i capacitat de manejar els canals d'informació adequats al seu grau formatiu, dins dels objectius generals de l'ensenyament de la medicina.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Temari Teòric de Traumatologia

T1. Traumatismes dels músculs: ferida, contusió i trencament muscular. Síndrome compartimental: fisiopatologia, diagnòstic i tractament.

T2. Estructura del tendó i el seu aparell de lliscament. Ferides tendinoses, cicatrització del tendó i principis del tractament de les ferides tendinoses. Patologia inflamatòria i degenerativa: tenosinovitis i tenocel·lulitis agudes i cròniques. Tendinosi. Trencament tendinós. Bursitis i ganglions: fisiopatologia, diagnòstic i principis del tractament.

T3. Estructura i funció de les articulacions. Mètodes de valoració articular: inspecció, mobilitat activa i passiva, valoració de l'estabilitat, principis de la seua interpretació radiogràfica. La ressonància magnètica i l'artroscòpia. Mecanismes de producció, valoració clínica i principis del tractament dels traumatismes articulars: esquinç, luxació i ferides articulars.

T4. Fractures: concepte, mecanismes de producció. Classificació de les fractures i el seu interès clínic. Complicacions immediates i tardanes, locals, regionals i generals. Principals seqüeles de les fractures: calls viciosos, rigideses, degeneració articular i osteonecrosi.

T5. Curació de les fractures: procés de consolidació i les seues variants segons el tipus d'os i el mètode d'immobilització utilitzats. Factors que influeixen en la consolidació. Principis generals del tractament de les fractures. Fracàs de la consolidació: etiologia, diagnòstic, principis del seu tractament.

T6. Tractament de les fractures. Tractament d'urgències. Principis i mètodes del tractament de les fractures: tractament funcional, immobilització amb guix, indicacions i principis del tractament quirúrgic, fixació externa i tractament de les fractures mitjançant artroplàstia.

2. Temari Teòric de Traumatologia (continuació)

T7. Infeccions osteoarticulars: generalitats. Osteomielitis aguda, subaguda i crònica: etiopatogènia, diagnòstic i tractament. Artritis piògenes: etiopatogènia, diagnòstic i tractament. Infeccions granulomatoses. Osteonecrosi: generalitats.

T8. Tumors ossis. Característiques clíniques dels tumors ossis. Estadiatge. Criteris radiològics de malignitat i benignitat. Principis del tractament oncològic. Estudi dels tumors més freqüents en la clínica.

T9. Traumatologia i ortopèdia infantil I: fractures en el xiquet. Epifisiolisi traumàtica. Osteonecrosi i osteocondrosi.

T10. Traumatologia i ortopèdia infantil II: malformacions congènites i trastorns del creixement del peu. Maluc en creixement. Deformitats axials de membres inferiors.

T11. Patologia dolorosa del maluc. Esquema descriptiu de les patologies més significatives. Exploració clínica, diagnòstic i tractament.

T12. Patologia dolorosa del genoll. Esquema descriptiu de les patologies més significatives. Exploració clínica, diagnòstic i tractament.

T13. Patologia no traumàtica del peu. Esquema descriptiu de les patologies més significatives. Exploració clínica, diagnòstic i tractament.

T14. Patologia del disc intervertebral. Cervicàlgies. Hèrnia discal cervical. Síndromes d'atrapament nerviós del membre superior.

T15. Patologia no traumàtica de muscle i colze. Esquema descriptiu de les patologies més significatives. Exploració clínica, diagnòstic i tractament.

T16. Patologia no traumàtica de canell i mà. Esquema descriptiu de les patologies més significatives. Exploració clínica, diagnòstic i tractament.

T17. Lumbàlgies i patologia degenerativa del raquis lumbar. Deformitats vertebrals.

3. Temari teòric de Medicina de l'aparell locomotor.

Tema 1: Artritis autoimmunes i sistèmiques.

Tema 2: Lupus eritematós sistèmic. Síndrome antifosfolípida primària.

Tema 3: Vasculitis. Concepte i classificació i malalties que la integren.

Tema 4: Vasculitis específiques. Arteritis temporal o de cèl·lules gegants.

Tema 5: Malalties sistèmiques (esclerodèrmia, síndrome de Sjögren, amiloïdosi).

Tema 6: Patologia òssia d'origen metabòlic: osteoporosi, osteomalàcia i malaltia de Paget.

4. Pràctiques de Seminari de Traumatologia

S1. Mètodes de tractament en traumatologia i cirurgia ortopèdica. Intervencions articulars. Fixació interna de les fractures. Altres mètodes de reconstrucció osteoarticular.

S2. Traumatismes de pelvis, maluc i fèmur. Fractures parcel·làries de la pelvis. Fractures de l'anell pelvià. Fractures de la còtila. Fractures de l'extremitat proximal del fèmur: fractures de coll femoral, fractures pertrocantèries, fractures trocànter major i menor, fractures subtrocantèries. Fractures diafisàries de fèmur. Fractures d'extremitat proximal de fèmur i diàfisi femoral en el xiquet.

S3. Traumatismes de genoll. Lesions musculars de l'aparell extensor. Trencament del tendó quadricipital i rotulà. Avulsió de l'espina de la tibia. Fractures de la ròtula. Fractures de l'extremitat proximal de la tibia. Fractures de l'extremitat distal del fèmur. Lesions lligamentoses agudes.

S4. Traumatismes de tibia, turmell i peu. Fractures de la tibia. Esquinços de turmell. Fractures mal·leolars. Fractures de calcani. Fractures d'astràgal. Fractures i luxacions mediotarsianes. Fractures dels metatarsians. Fractures dels dits del peu.

5. Pràctiques de Seminari de Traumatologia (continuació)

S5. Traumatismes del raquis: principis generals de diagnòstic i tractament. Fractures, esquinços i luxacions del raquis cervical. Fractures del raquis dorsal. Fractures del raquis cervical. Fractures del raquis lumbar. Infeccions raquídies.

S6. Fractures de cintura escapular: fractura de clavícula, lesions de les articulacions acromioclavicular i esternoclavicular, fractures d'escàpula. Luxacions de muscle. Fractures de l'extremitat proximal de l'húmer. Fractures de la diàfisi de l'húmer.

S7. Fractures del colze en el xiquet: supracondili, condili, epitroclea, olècranon i cap de ràdio. Fractures del colze en l'adult: fractures de la paleta humeral, cap de radi, coronoides i olècranon. Luxació i fractura-luxació del colze. Fractures d'avantbraç. Fractures de l'extremitat distal del radi.

S8. Fractures dels ossos del carp: fractura descafoïdes, fractures de la resta d'os. Inestabilitats agudes i luxacions del carp: luxació semilunar i perilunar. Inestabilitats cròniques del carp. Ferides de la mà. Ferides dels tendons flexors de la mà. Ferides i trencaments de l'aparell extensor de la mà. Fractures i luxacions dels metacarpians. Fractures i luxacions de les falanges.

6. Casos clínics de Traumatologia

CC 1. Casos clínics de fractures i tractament.

CC 2. Diagnòstic i tractament de les infeccions osteoarticulars i necrosis òssies.

CC 3. Diagnòstic i tractament dels trastorns de creixement de membre inferior. Alteracions de la marxa en el xiquet. Alteracions de l'estàtica del peu.

CC 4. Casos clínics de traumatismes de genoll. Exploració i tractament.

7. Pràctiques de seminari de Medicina de l'aparell locomotor.

SC1. Aproximació al pacient amb patologia articular.

SC2. Diagnòstic diferencial de les artritis inflamatòries.

SC3. Diagnòstic diferencial de les malalties sistèmiques autoimmunes.

SC4. Tractament de les malalties reumàtiques.

8. Pràctiques clíniques

Es realitzaran als Hospitals concertats.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Seminaris	26,00	100
Classes de teoria	26,00	100
Pràctiques clíniques	23,01	100
Estudi i treball autònom	35,00	0
Lectures de material complementari	25,00	0
Preparació de classes de teoria	10,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	5,00	0
TOTAL	150,01	

METODOLOGIA DOCENT

Les hores presencials teòriques es desenvolupen amb l'exposició del professor dels conceptes més importants i la resposta a les preguntes que els alumnes li fan sobre el seu estudi i preparació dels temes programats, amb el material docent facilitat. En els seminaris es promou la participació dels alumnes amb els coneixements adquirits amb l'estudi del material docent facilitat, tot estimulant la participació de l'estudiant en la discussió.

En les classes pràctiques, s'ensenyen les habilitats corresponents a l'activitat clínica que realitza el professor.

Per al treball autònom es facilita, mitjançant l'Aula Virtual, el material docent i les instruccions corresponent perquè l'alumne prepare les classes teòriques i les pràctiques i pugui participar en les discussions.

AVALUACIÓ

La matèria impartida per cada departament, de Medicina i de Cirurgia, s'avalua independentment, segons que siguin els criteris que estableix cada departament i amb una ponderació proporcional a la matèria desenvolupada. 66,6% per al contingut quirúrgic i 33,3% per al contingut mèdic. Per poder ponderar i obtenir la nota final s'hauran de tenir aprovades les dues parts de l'assignatura, tant la part quirúrgica com la part mèdica. Si se n'aprova solament una, es guardarà la nota corresponent de la part aprovada per a futures convocatòries.

Part quirúrgica (traumatologia i cirurgia ortopèdica). L'avaluació teòrica serà el 50% de la qualificació d'aquesta part, i l'avaluació pràctica l'altre 50%. Es realitzarà mitjançant un examen escrit amb trenta-sis preguntes de tipus test, dos casos clínics amb cinc preguntes i quatre imatges. Les preguntes de tipus test tindran quatre respostes possibles, cada encert serà 2 punts i els errors descomptaran 0,666 punts. Els casos clínics es puntuaran amb 10 punts cadascun. Les imatges, amb 2 punts cadascuna. L'aprobat serà 50.

Part mèdica (reumatologia). Examen final escrit de tipus test, sobre el temari teòric de l'assignatura (50%) i un altre (50%) sobre els continguts pràctics. L'examen constarà de seixanta preguntes de tipus test, les preguntes encertades tindran un valor d'un punt, les errades restaran 0,333 i les no contestades 0 punts. Es requerirà una puntuació del 50% per a aprovar.

Avaluació teòrica: 50% de la qualificació final. Es fa mitjançant una prova escrita que versa sobre els continguts del programa teòric i que té com a objectiu avaluar l'adquisició de coneixements. La part teòrica s'avalua amb preguntes de tipus test i interpretació d'imatges. El contingut de la prova és el mateix per a tots els grups d'una mateixa assignatura.

Avaluació pràctica: 50% de la qualificació final. Es fa mitjançant l'avaluació de la participació en les diferents activitats i la realització d'una prova que avalue l'adquisició de les habilitats relacionades amb les competències generals i específiques, amb una part de preguntes tipus test i una altra de casos clínics.

Els alumnes amb qualificació de 9.00 o més que desitgen optar a la "**Matricula d'Honor**" hauran de realitzar un examen oral.

És requisit per accedir a l'avançament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat la totalitat de les seues pràctiques.

L'assistència a les sessions pràctiques és obligatòria. La no assistència injustificada a més d'un 20% de les mateixes, suposarà la impossibilitat d'aprovar l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Graham Apley. Ortopedia y tratamiento de las fracturas. Ed. Masson
- Green Walter B. Ortopedia. Ed. Masson
- L. Ferrández Portal y cols. Lecciones de cirugía ortopédica y traumatología. Ed. Acción médica
- M. Sánchez Martín. Traumatología y ortopedia. Universidad de Valladolid. Secretariado de publicaciones e intercambio.

ADDENDA COVID-19

Aquesta addenda només s'activarà si la situació sanitària ho requereix i previ acord del Consell de Govern

Siguiendo las recomendaciones del Ministerio, la Consellería y el Rectorado de nuestra Universidad, para el período de la "nueva normalidad", la organización de la docencia para el segundo cuatrimestre del curso 2021-22, seguirá un modelo híbrido, donde tanto la docencia teórica como práctica se ajustará a los horarios aprobados por la CAT pero siguiendo un modelo de Presencialidad / No presencialidad en la medida en que las circunstancias sanitarias y la normativa lo permitan y teniendo en cuenta el aforo de las aulas y laboratorios docentes. Se procurará la máxima presencialidad posible y la modalidad no presencial se podrá realizar mediante videoconferencia cuando el número de estudiantes supere el coeficiente de ocupación requerido por las medidas sanitarias. De manera rotatoria y equilibrada los estudiantes que no puedan entrar en las aulas por las limitaciones de aforo asistirán a las clases de manera no presencial mediante la transmisión de las mismas de manera síncrona/asíncrona via "on line".